Eduskunnan talousvaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS 38/2026 vp. – VASTINE TALOUSVALIOKUNNALLE ANNETTUIHIN ASIANTUNTIJALAUSUNTOIHIN

Työ- ja elinkeinoministeriön puolesta esitän otsikkoasiassa kunnioittavasti seuraavan.

Vastine koskee seuraavia valiokunnan ministeriön käyttöön 24.4.2026 toimittamia asiantuntijalausuntoja:

- Ammattitilintarkastajat – Yrkesrevisorer r.y. (*Ammattitilintarkastajat*) 23.4.2026 – jäljempänä jakso 6
- Directors' Institute Finland – Hallitusammattilaiset ry (*Hallitusammattilaiset*) 23.4.2026 – jäljempänä jakso 7
- Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) (*Elinkeinoelämän keskusliitto*) 23.4.2026 – jäljempänä jakso 4
- Finanssiala (FA) – jäljempänä jakso 10
- Finanssivalvonta – jäljempänä jakso 11
- Finnish Business and Society (*FIBS*) ry 22.4.2026 – jäljempänä jakso 1
- Finnwatch ry (*Finnwatch*) – jäljempänä jakso 5
- Professori Kim Ittonen, Hanken – jäljempänä jakso 1
- Keskuskauppakamari – jäljempänä jakso 3
- Patentti- ja rekisterihallitus – jäljempänä jakso 9
- Pörssisäätiö 24.4.2025 – jäljempänä jakso 1
- Suomen Tilintarkastajat ry (*Suomen Tilintarkastajat*) 24.4.2026 – jäljempänä jakso 5
- Suomen Yrittäjät ry (*Suomen Yrittäjät*) – jäljempänä jakso 2

Tämän ministeriövastineen lähtökohtana on direktiivin (EU) 2026/470 kestävyysraportointia koskevien säännöstön kansallinen täytäntöönpano: Lausuntohuomautukset on otettu huomioon osin kuin niissä on tuotu esiin seikkoja, joiden suhteen hallituksen esityksessä ehdotetut säännökset antavat aihetta tarkentaa tai täydentää niiden muotoilua direktiivin mukaiseksi. Toisaalta sellaisten kommenttien, jotka eivät välittömästi liity direktiivin tarkoitukseen, perusteella ei ole laajennettu kansallisia säädösehdotuksia ottaen huomioon, että hallitusohjelmassa edellytetään EU-tason ylittävän lisäsääntelyn välttämistä.

1. Yleiset lausunnot

Lausunnonantajista *FIBS*, *Ittonen* ja *Pörssisäätiö* eivät esitä varsinaisia muutos- tai täydennysehdotuksia, niiden lausuntoja ei käsitellä lähemmin.

2 Suomen Yrittäjät

Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
2.1 Suomen yrittäjien mukaan kirjanpitolain 7 luvun 11 §:n 2 momentin ensimmäiseksi virkkeeksi ehdotetusta säännöksestä[1] voi saada käsityksen, että arvoketjun pk-yrityksillä olisi jokin velvoite tai säännöksessä annettu oikeus "ilmoittaa" kieltäytymisestä toimittaa rajoitukset ylittäviä tietoja. • Suomen Yrittäjät katsoo, että asianomainen ensimmäinen virke tulisi poistaa, jolloin mo-	• Ministeriö pitää Suomen Yrittäjien ehdotusta perusteltuna, koska direktiivi ei säädä arvoket-

[1] Hallituksen esityksessä asianomainen säännösehdotus kuuluu: " *Kestävyysraportointiyrityksen arvoketjuun kuuluva yritys, joka on työllistänyt keskimäärin enintään 1 000 henkilöä viimeksi päättyneellä tilikaudella, voi ilmoittaa kestävyysraportointiyritykselle, ettei se anna muita kuin sellaisia tietoja, joista säädetään tilinpäätösdirektiivin 29 ca artiklaan perustuvissa raportointistandardeissa*."

mentti voisi kuulua seuraavasti: ”*Kestävyysraportointiyritys ei saa sopimuksella tai muulla järjestelyllä velvoittaa arvoketjuunsa kuuluvaa yritystä antamaan kestävyysraportointia varten muita kuin sellaisia tietoja, joista säädetään tilinpäätösdirektiivin 29 ca artiklaan perustuvissa raportointistandardeissa*.”	juun kuuluville yrityksille ”ilmoitusvelvollisuutta” arvoketjua hallinnoivaa kestävyysraportointiyritystä kohtaan. Tämän vuoksi **ministeriö ehdottaa talousvaliokunnan harkittavaksi asianomaisen 2 momentin muotoilemista uudelleen seuraavalla tavalla:** ”***Kestävyysraportointiyritys ei saa sopimuksella tai muulla järjestelyllä velvoittaa arvoketjuunsa kuuluvaa yritystä, joka on työllistänyt keskimäärin enintään 1 000 henkilöä viimeksi päättyneellä tilikaudella, antamaan muita kuin sellaisia tietoja, joista säädetään tilinpäätösdirektiivin 29 ca artiklaan perustuvissa raportointistandardeissa***.”
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
2.2 Suomen Yrittäjät kiinnittää huomiota myös kirjanpitolain 7 luvun11 §:ään ehdotettuun 6 momenttiin, joka kuuluu seuraavasti: ”*Jollei kestävyysraportointiyritys saa arvoketjuaan koskevaa tietoa käyttöönsä muusta kuin 2 momentissa tarkoitetusta syystä [so. muulta kuin arvoketjuun kuuluvalta yritykseltä, joka on työllistänyt enintään 1 000 henkilöä viimeksi päättyneellä tilikaudella], se[n] on esitettävä kestävyysraportissa selvitys toteuttamistaan toimenpiteistä tiedon saamiseksi sekä syistä, jonka vuoksi tietoa ei ole saatu ja suunnittelemistaan toimenpiteistä tiedon hankkimiseksi vastaisuudessa. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee ensimmäistä kolmea tilikautta, joilta kestävyysraportti on laadittava. Jos neljännellä tai myöhemmällä tilikaudella ei saada edellä tarkoitettua tietoa kestävyysraportointiyrityksen käyttöön, kestävyysraportissa voidaan käyttää arviota puuttuvan tiedon sijasta*.”	
• Suomen Yrittäjien mukaan ehdotuksesta voi saada sen käsityksen, että momentissa säädetty selvitysvelvollisuus koskee vain tietoja, jotka eivät ylitä säädettyjä rajoituksia, vaikka direktiivissä tällaista rajoitusta ei ole. Direktiivin säännös soveltuu kaikkiin tilanteisiin, joissa raportointivelvollinen yritys ei pysty raportoimaan omalta osaltaan jotain vaadittua tietoa, koska arvoketjusta ei ole saatu raportoinnin kannalta välttämätöntä (”necessary”) tietoa. Ensimmäisen kolmen tilikauden osalta on tuolloin raportoitava mm. toimenpiteet ja suunnitelmat tiedon hankkimiseksi – arvoketjussa olevilta yrityksiltä tai muutoin. Sen sijaan neljäntenä tilikautena raportointivaatimus on täytettävä – joko arvoketjussa olevilta yrityksiltä suoraan saadun tiedon perustella tai	• Ministeriö katsoo, että Suomen Yrittäjien huomautus juontuu suoraan direktiivistä. Asianomaisen artiklan soveltamista ei rajoita se, mistä seikasta johtuu, ettei arvoketjusta ole saatu tarvittavaa tietoa raportointiyritykselle. Näin ollen **ministeriö ehdottaa talousvaliokunnan harkittavaksi kirjanpitolain 7 luvun 11 §:n 6 momentin sanoituksen muuttamista seuraavaksi:** ”***Jollei kestävyysraportointiyritys saa arvoketjua koskevaa tietoa käyttöönsä kolmella ensimmäisellä tilikaudella, joilta kestävyysraportti on laadittava, kestävyysraportissa on esitettävä selvitys toteutetuista toimenpiteistä tiedon saamiseksi sekä syistä, jonka vuoksi tietoa ei ole saatu ja suunnitelluista toimenpiteistä tiedon hankkimiseksi vastaisuudessa***. *Jos neljännellä tai myöhemmällä tilikaudella ei saada edellä tarkoitettua tietoa kestävyysraportointiyrityksen*

kyseisiä tietoja koskeviin arvioihin perustuen.[2]	*käyttöön, kestävyysraportissa voidaan käyttää arviota puuttuvan tiedon sijasta*."
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
2.3 Suomen Yrittäjät katsovat, ettei tietojen perustaminen arvioihin koskisi ainoastaan mainitussa 6 momentissa kuvattuja tilanteita. Perusteluissa olisi Suomen Yrittäjien mukaan hyvä myös tarkentaa, että kestävyysraportointistandardeissa voidaan antaa tarkempia ohjeita sallituista tietolähteistä, eikä raportointivaatimuksen täyttäminen aina edellytä arvoketjun yritykseltä pyydettävää tietoa vaan arvoketjua koskeva tieto voi olla peräisin myös muista lähteistä tai perustua raportoivan yrityksen arvioon (estimointi).[3]	• Ministeriö ei pidä tarkoituksenmukaisena täydentää esityksen perusteluja Suomen Yrittäjien ehdottamalla tavalla. Lausunnossa tehty ehdotus juontuu komission asetukseen (EU) 2023/2772 perustuvissa standardeissa esitetyistä raportointistandardeista (ESRS), jotka – asetuksella annettuina – ovat välittömästi voimassaolevaa oikeutta Suomessakin. Asianomaiset standardit ovat lisäksi parhaillaan uudistettavina EU:ssa, joten niiden nykymuotoon viittaaminen ei edesauttane säännösten käytännön soveltamista vastaisuudessa.

3 Keskuskauppakamari

Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
3.1 Keskuskauppakamari kiinnittää huomiota siihen, että arvopaperimarkkinalain (746/2012) 7 luvun 6 §:n 3 momentissa säädetään kestävyysraportoinnista säännellyllä markkinalla: "*Jollei liikkeeseenlaskija ole kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 4 b §:ssä tarkoitettu mikroyritys, sen toimintakertomukseen on sisällytettävä kestävyysraportti yhtenäisenä osiona mainitun lain 7 luvussa säädetyn mukaisesti*." • Säännös on ristiriidassa kestävyysraportoinnin soveltamisalan direktiiviperusteisen muutoksen kanssa: hallituksen esityksen, joka perustuu direktiivimuutokseen, nojalla pörssilistauksella ei olisi vastaisuudessa merkitystä raportointivelvollisuuden syntymiselle.	• Ministeriö pitää Keskuskauppakamarin ehdotusta perusteltuna. Sinänsä lausunnonantajan viittaama säännös ei ole laintulkinnallisesti ongelmallinen, sillä uudempi laki syrjäyttää aina aiemman lain, jos ne ovat keskenään ristiriidassa (oikeusperiaate *lex posterior derogat legi priori*). Säännösinformaation ajantasaisuutta silmälläpitäen on kuitenkin tarkoituksenmukaista täsmentää arvopaperimarkkinalakia, vaikkei se kuulukaan hallituksen esityksen tarkoittamiin säädöksiin. Tällä perusteella **ministeriö ehdottaa talousvaliokunnan harkittavaksi hallituksen esityksen täydentämistä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 6 §:n 3 momentin muutoksella**, joka kuuluisi seuraavasti: "***Jos liikkeeseenlaskija on kirjanpitolain (1336/1997) 7 luvun 2 §:n 9 kohdassa tarkoitettu kestävyysraportointiyritys***, *sen toimintakertomukseen on sisällytettävä kestävyysraportti yhtenäisenä osiona mainitun lain 7 luvussa säädetyn mukaisesti*." • **Asianomaisen muutoksen voimaantulosta ministeriö ehdottaa säädettäväksi seuraavasti:** "***Tämä laki tulee voimaan päivänä***

[2] Suomen Yrittäjien huomautus perustuu direktiivin 19a.3 artiklan kuudenteen alakohtaan, jossa säädetään seuraavasti: "*Niinä kolmena ensimmäisenä vuonna, joina yritykseen sovelletaan kestävyysraportointivaatimuksia - -, yrityksen on siinä tapauksessa, että kaikki tarvittavat tiedot sen arvoketjusta eivät ole saatavilla, selitettävä, millä tavoin se on pyrkinyt hankkimaan tarvittavat tiedot arvoketjustaan, mistä syistä kaikkia tarvittavia tietoja ei voitu saada ja miten se suunnittelee hankkivansa tarvittavat tiedot tulevaisuudessa. Tämän kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen yrityksen on täytettävä arvoketjutietoja koskevat raportointivaatimukset käyttämällä suoraan arvoketjuunsa kuuluvilta yrityksiltä saatuja tietoja tai tapauksen mukaan kyseisiä tietoja koskevia arvioita*."

[3] Suomen Yrittäjät viittaa seuraavan standardikohtaan (ESRS 1 kohta 5.2): "*Mittareiden osalta voidaan todeta, että monissa tapauksissa, erityisesti sellaisissa ympäristöasioissa, joiden osalta on käytettävissä korvaavia indikaattoreita, yritys saattaa pystyä noudattamaan raportointivaatimuksia keräämättä tietoja alku- ja loppupään arvoketjunsa toimijoilta ja erityisesti pk-yrityksiltä esimerkiksi laskiessaan yrityksen scope 3-kasvihuonekaasupäästöjä*."

	kuuta 20. Sitä sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2026 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin. Lakia voidaan soveltaa myös tilikaudella, joka on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, jos tilikausi on alkanut 1 päivänä tammikuuta 2026 tai sen jälkeen.” Ehdotus on yhdenmukainen hallituksen esityksen voimaantulosäännösten kanssa.
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
3.2 Keskuskauppakamari viittaa osakeyhtiölain (624/2006) 6 luvun 16a §:n voimassaolevaan 1 momenttiin, jossa säädetään seuraavaa: ”*Jos yhtiö on kirjanpitolain 1 luvun 9 §:ssä tarkoitettu yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö, sen hallituksen tehtävänä on sekä taloudellisen raportoinnin ja tarkastuksen että kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitetun kestävyysseikkoja koskevan raportoinnin (kestävyysraportointi) ja sen tilintarkastuslaissa tarkoitetun varmentamisen (kestävyysraportointivarmentaminen), osalta erityisesti seurata ja arvioida*: 1) *yhtiön raportointijärjestelmää*; 2) *yhtiön sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta*; 3) *miten yhtiön ja sen lähipiiriin kuuluvan kesken tehtävät sopimukset ja muut oikeustoimet täyttävät 5 luvun 14 a §:n ja 6 luvun 4 a §:n esteellisyyssäännösten soveltamatta jättämisen vaatimukset yhtiön tavanomaiseen toimintaan kuulumisesta ja markkinaehdoista*; 4) *tilintarkastajan riippumattomuutta ja erityisesti tämän harjoittamaa muiden kuin tilintarkastusta ja kestävyysraportointivarmentamista koskevien palvelujen tarjoamista*.” Lähes samasanaisesti säädetään myös osuuskuntalain (42/2013) 6 luvun 16a §:n 1 momentissa.[4] • Keskuskauppakamari katsoo, että siteeratun sanamuodon perusteella kestävyysraportointia ja sen varmentamista koskevat säännökset soveltuvat kuitenkin vain silloin, kun asianomainen yhteisö laatii kirjanpitolaissa tarkoitetun eurooppalaisten kestävyysraportointistandardien mukaisesti laaditun kestävyysraportin	• Ministeriö toteaa, että pörssiyhtiöt, luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt ovat kirjanpitolain 1 luvun 9 §:ssä tarkoitettuja ”*yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä*”, jotka nykylain nojalla ovat velvollisia kestävyysraportointiin. Nyt käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen myötä kestävyysraportointi ei kuitenkaan enää kategorisesti kohdistuisi yleisen edun kannalta merkittäviin yhteisöihin vaan niidenkin kohdalla ratkaisevaa olisi kokokriteeri (*so*. vähintään 1.000 henkeä kerryttämässä 450 miljoonan euron liikevaihtoa) kestävyysraportointivelvoitteen syntymiselle. • Ministeriö katsoo, ettei Keskuskauppakamarin lausunnossaan esittämä tulkinta saa riittävästi tukea osakeyhtiölain 6 luvun 16a §:n voimassaolevan 1 momentin sanamuodosta. Tämän vuoksi **ministeriö ehdottaa Talousvaliokunnan harkittavaksi hallituksen esityksen täydentämistä seuraavalla uudella säännöksellä, joka lisättäisiin voimassa olevan osakeyhtiölain (624/2006) 6 luvun 16a §:n uudeksi 5 momentiksi:** ”***Sen estämättä mitä 1 momentissa säädetään, osakeyhtiössä, joka ei ole kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla velvollinen kestävyysraportointiin, hallituksella on tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetut tehtävät kestävyysraportoinnissa ja kestävyysraportointivarmentamisessa vain, jos osakeyhtiö on vapaaehtoisesti sitoutunut kestävyysraportointiin kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 7 momentin mukaisesti***.” • **Lisäyksen myötä mietintöperusteluissa voitaisiin myös todeta tarkentavasti seuraava:** Siinä tapauksessa, kun hallituksella ei olisi tällaisia tehtäviä, eivät myöskään saman luvun

[4] Mainittu lainkohta kuuluu: ”*Jos osuuskunta on kirjanpitolain 1 luvun 9 §:ssä tarkoitettu yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö, sen hallituksen tehtävänä on sekä taloudellisen raportoinnin ja tarkastuksen että kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitetun kestävyysseikkoja koskevan raportoinnin (kestävyysraportointi) ja sen tilintarkastuslaissa tarkoitetun varmentamisen (kestävyysraportointivarmentaminen) osalta erityisesti seurata ja arvioida*: 1) *osuuskunnan raportointijärjestelmää*; 2) *osuuskunnan sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta*; 3) *tilintarkastajan riippumattomuutta ja erityisesti tämän harjoittamaa muiden kuin tilintarkastusta ja kestävyysraportointivarmentamista koskevien palvelujen tarjoamista*.”

joko lain velvoittamana tai hallituksen esityksessä ehdotetun kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 7 momentin mukaisesti vapaaehtoisesti. Sen sijaan vapaaehtoisiin raportointikehikkoihin perustuviin vastuullisuuskatsauksiin osakeyhtiö- ja osuuskuntalakien säännöksiä ei tulisi soveltaa.	voimassaolevat 16b – 16f §:t tarkastusvaliokunnan toiminnan järjestämisestä tulisi näiltä osin sovellettaviksi. • **Asianomaisen muutoksen voimaantulosta ministeriö ehdottaa säädettäväksi seuraavasti:** ”***Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20. Sitä sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2026 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin. Lakia voidaan soveltaa myös tilikaudella, joka on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, jos tilikausi on alkanut 1 päivänä tammikuuta 2026 tai sen jälkeen***.” Ehdotus on yhdenmukainen hallituksen esityksen voimaantulosäännösten kanssa. • Edellä esitettyä vastaava lakitekninen ongelma koskee myös sellaista osuuskuntaa, joka on yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö. Tämän vuoksi **ministeriö ehdottaa talousvaliokunnan harkittavaksi hallituksen esityksen täydentämistä seuraavalla uudella säännöksellä, joka lisättäisiin voimassaolevan (421/2013) osuuskuntalain 6 luvun 16a §:n uudeksi 4 momentiksi:** ”***Sen estämättä mitä 1 momentissa säädetään, osuuskunnassa, joka ei ole kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla velvollinen kestävyysraportointiin, hallituksella on tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetut tehtävät kestävyysraportoinnissa ja kestävyysraportointivarmentamisessa vain, jos osuuskunta on vapaaehtoisesti sitoutunut kestävyysraportointiin kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 7 momentin mukaisesti***.” • **Lisäyksen myötä mietintöperusteluissa voitaisiin myös todeta tarkentavasti seuraava:** Siinä tapauksessa, kun hallituksella ei olisi tällaisia tehtäviä, eivät myöskään saman luvun voimassaolevat 16b – 16f §:t tarkastusvaliokunnan toiminnan järjestämisestä tulisi näiltä osin sovellettaviksi. • **Asianomaisen muutoksen voimaantulosta ministeriö ehdottaa säädettäväksi seuraavasti:** ”***Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20. Sitä sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2026 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin. Lakia voidaan soveltaa myös tilikaudella, joka on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, jos tilikausi on alkanut 1 päivänä tammikuuta 2026 tai sen jälkeen***.” Tämäkin ehdotus on yhdenmukainen hallituksen esityksen voimaantulosäännösten kanssa.

Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
3.3 Keskuskauppakamari toivoo valiokunnan mietinnössä selvennettäväksi, että hallituksen esityksessä kirjanpitolain 7 luvun 11 §:ssä säädettäväksi tarkoitettu arvoketjurajaus ei vaikuta tilanteisiin, joissa tietoja pyydetään muun unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön nojalla eikä sellaisiin sopimusperusteisiin velvoitteisiin toimittaa tietoja, jotka eivät mene vapaaehtoisessa standardissa täsmennettyjä tietoja pidemmälle.	• Katsomme, että Keskuskauppakamarin ehdottama valiokuntalausuma olisi omiaan selventämään tulkintaa uusien säännösten mukaisessa oikeustilassa. Tämän vuoksi **ministeriö ehdottaa talousvaliokunnan harkittavaksi,** että, valiokuntamietintöön sisällytettäisiin kirjanpitolain 7 luvun 11 §:n yhteyteen lausuma esimerkiksi seuraavalla tavalla muotoiltuna: ”***Ehdotetut säännökset eivät ei vaikuta tilanteisiin, joissa tietoja pyydetään muun unionioikeuden tai kansallisen lainsäädännön nojalla eikä sopimusvelvoitteisiin sellaisten tietojen ilmoittamiseksi, joista säädetään komission vapaaehtoisissa raportointistandardeissa***.”

4. Elinkeinoelämän keskusliitto

Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
4.1 Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) esittää täsmennystä ehdotettuun kirjanpitolain 7 luvun 11 §:n 3 momentin ensimmäiseen virkkeeseen, joka hallituksen esityksessä kuuluu seuraavasti: ”*Edellä 2 momentissa säädetyn vastainen ehto on pätemätön.*”	
• Lausunnonantajan mukaan olisi tarpeen lisätä tilinpäätösdirektiivin 19a ja 29a artikloihin perustuen nimenomainen säännös siitä, että arvoketjutietoja koskevaa rajoitusta rikkovat sopimusehdot ovat pätemättömiä ilman että tämä vaikuttaa sopimuksen muiden ehtojen sitovuuteen. EK:n mukaan lisäys ehkäisisi virheellisiä tulkintoja koko sopimuksen pätemättömyydestä yksittäisen ehdon vuoksi.	• Ministeriö katsoo, että ehdotettu lisäys on omiaan lisäämään tulkinnallista oikeusvarmuutta, vaikka jo sinänsä – ilman mainittua lisäystäkin – yksittäisen ehdon pätemättömyys ei lähtökohtaisesti vaikuta muun sopimuksen pätevyyteen tai sitovuuteen, jos sopimus voi jäädä voimaan ilman pätemätöntä ehtoakin. Tämä juontuu yleisestä sopimusoikeudellisesta *favor contractus* -periaatteesta, jonka mukaisesti sopimuksia ja muita oikeustoimia on tulkittava siten, että ne pysyvät voimassa ja ovat tehokkaita, jos mahdollista. Koska periaate suosii lähtökohtaisesti sopimuksen validiteettia mitättömyyden sijasta, se edistää markkinataloudellista oikeusvarmuutta. • Edellä kuvatussa tarkoituksessa varmentaa yleinen ymmärrys säännöksen sisällöstä liikeelämän toimijoiden piirissä, **ministeriö ehdottaa talousvaliokunnan harkittavaksi, että asianomainen kirjanpitolain 7 luvun 11 §:n 3 momentin ensimmäinen virke täydennettäisiin seuraavaan muotoon:** ”***<u>Vaikka</u>*** *2 momentissa säädetyn vastainen ehto on pätemätön,* ***<u>se ei vaikuta sopimuksen muiden ehtojen pätevyyteen tai sitovuuteen</u>***.”

	• Täydennysehdotus sisältää rinnakkaisen käsiteparin, ”pätevyys” ja ”sitovuus”, joista ensimmäinen kohdentuu oikeudellisessa käsitteistössä kysymykseen siitä, onko sopimusehto ylipäänsä laillinen, kun taas jälkimmäinen käsite koskee sitä, pitääkö sopimusehtoa noudattaa. Vaikka ensimmäistä käsite (”pätevyys”) ei nimenomaisesti ilmene edellä mainitussa direktiiviartiklasta, sen sisällyttäminen ehdotettuun täydennykseen on perusteltua oikeusvarmuuden ylläpitämiseksi mahdollisimman kattavana liike-elämän keskuudessa.
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
4.2 EK huomauttaa myös kirjanpitolain 7 luvun 11 §:ään hallituksen esityksessä ehdotetusta 5 momentista, joka kuuluu: ”*Edellä tässä pykälässä säädetty ei rajoita tietojen pyytämistä Euroopan unionin tai Suomen lainsäädännössä asianmukaisesta huolellisuudesta tai muutoin säädettyjen velvoitteiden täyttämiseksi*.” • EK katsoo, että momentin mukaiset rajoitukset koskevat ainoastaan kestävyysraportointia varten tehtäviä tietopyyntöjä ja ehdottaa lainkohdan täydentämistä seuraavasti. ”Edellä tässä pykälässä säädetty ei rajoita tietojen pyytämistä Euroopan unionin tai Suomen lainsäädännössä asianmukaisesta huolellisuudesta tai muutoin säädettyjen velvoitteiden täyttämiseksi taikka jotain muuta kuin kestävyysraportointitarkoitusta varten.”	• Ministeriö pitää EK:n ehdotusta asianomaisen säännöksen tarkoitusta selventävänä tavalla, joka vastaa direktiiviä. Asianomaisen 19a.3 artiklan viidennen alakohdan a) mukaan rajoite, josta säädetään kestävyysraportointiyrityksen tiedonsaannille ”*ei - - vaikuta [sellaisiin] tietopyyntöihin, jotka on tehty muihin tarkoituksiin kuin tässä direktiivissä edellytettyyn kestävyysraportointiin, mukaan lukien pyynnöt, joiden tarkoituksena on täyttää unionin vaatimukset, joiden mukaan yritysten on toteuttava due diligence -prosessi*”. • Tällä perusteella **ministeriö ehdottaa talousvaliokunnan harkittavaksi, että kirjanpitolain 7 luvun 11 §:n asianomainen 5 momentti muutettaisiin kuulumaan seuraavasti:** ”*Edellä tässä pykälässä säädetty ei rajoita tietojen pyytämistä Euroopan unionin tai Suomen lainsäädännössä asianmukaisesta huolellisuudesta tai muutoin säädettyjen velvoitteiden täyttämiseksi* ***eikä muuta tarkoitusta kuin kestävyysraportointia varten***.”

5 Suomen Tilintarkastajat

Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
5.1 Hallituksen esityksessä ehdotetaan kirjanpitolain 3 luvun 1 a §:ään uutta 6 momenttia, joka koostuu kolmesta virkkeestä: • **[ensimmäinen virke]** ”*Jos muun yrityksen kuin kestävyysraportointiyrityksen toimintakertomukseen sisällytetään tietoja 7 luvun 2 §:n 10 kohdassa tarkoitetuista kestävyysseikoista, toimintakertomuksessa on näiden*	

tietojen yhteydessä selkeästi ilmoitettava, etteivät ne muodosta laissa tarkoitettua kestävyysraporttia." • **[toinen virke]** "*Jos kestävyysraportointitarkastaja on antanut tiedoista tilintarkastuslain (1141/2015) 3 luvun 5 c §:ssä tarkoitetun lausunnon, se on liitettävä toimintakertomukseen.* • **[kolmas virke]** "*Sen estämättä, mitä tässä momentissa säädetään, muu yritys kuin kestävyysraportointiyritys voi sitoutua kestävyysraportin laatimiseen tämän lain 7 luvun 1 §:n 7 momentissa tarkoitetulla tavalla*.". Suomen Tilintarkastajat huomauttaa, että sopimusperusteisessa kestävyystietojen varmennuksessa – jota tarkoitetaan edellä siteeratun säännösehdotuksen toisessa virkkeessä – varmentajan antaman varmennuslausunnon osalta ei tule viitata tilintarkastuslakiin. • Lisäksi Suomen Tilintarkastajat esittää lakiteknisenä kommenttina, että varmentajan lausunto tulee liittää vasta tilinpäätöksen allekirjoitusten ja tilintarkastuskertomuksen jälkeen, mikä on myös raportointikausilla 2024 ja 2025 vakiintuneen markkinakäytännön mukaista.	• Ministeriö katsoo, että Suomen Tilintarkastajien huomautus on perusteltu siinä tilanteessa, kun kestävyysseikoista esitettyjä tietoja ei ole tarkoitettu laissa ja sen perustana olevan direktiivissä mukaista kestävyysraporttia. Asianomainen yritys ja kestävyysraportoinnin varmentaja voivat sopia vapaasti siitä, missä määrin näitä tietoja varmennetaan, tai yritys voi jättää nämä tiedot varmentamatta. Näin ollen velvoitteen säätäminen yrityksen muuten kuin kestävyysraporttina esittämän kestävyysinformaation osalta ei ole tarpeen. Säännöstasolla tämä tarkoittaa, että hallituksen esityksessä ehdotetun 6 momentin ensimmäinen ja toinen virke voitaisiin poistaa jatkovalmistelussa. Kun 6 momentin supistuisi vain sen kolmannen virkkeen tarkoittamaksi säännökseksi, sen yhdistäminen edeltävään 4 momenttiin olisi lakiteknisesti tarkoituksenmukaista. Tällä perusteella **ministeriö ehdottaa talousvaliokunnan harkittavaks**i, että hallituksen esityksessä ehdotettu **6 momentti poistetaan** jatkovalmistelussa ja että **sen kolmas virke sisällytetään edeltävään 5 momenttiin**, joka muotoiltaisiin seuraavasti: "***Tämän lain 7 luvussa tarkoitetun kestävyysraportointiyrityksen on esitettävä toimintakertomuksessa tiedot keskeisistä aineettomista voimavaroista sekä kuvattava niiden lisäarvoa tuottavat ominaisuudet ja se, miten yrityksen liiketoiminta perustuu niihin, sekä erillisenä ja yhtenäisenä osiona kestävyysraportoimisessa edellytetyt tiedot siten kuin mainitussa luvussa säädetään (kestävyysraportti). Sen estämättä, mitä tässä momentissa säädetään, muu yritys kuin kestävyysraportointiyritys voi sitoutua edellä tarkoitetujen tietojen esittämiseen aineettomista voimavaroistaan sekä kestävyysraportin laatimiseen mainitun luvun 1 §:n 7 momentissa tarkoitetulla tavalla. Kestävyysraportointitarkastajan on annet-***

	tava näin laaditusta kestävyysraportista lausunto tilintarkastuslain (1141/2015) 3 luvun 5 a §:n mukaisesti." • Ehdotuksen ensimmäinen virke juontuu tilinpäätösdirektiivin 19.1 artiklan neljännestä alakohdasta, jota on päivitetty direktiivimuutoksessa.[5]
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
5.2 Suomen Tilintarkastajat kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksen perustelutekstissä sivulla 16 todetaan, että "*mahdollinen määräys kestävyysraportoinnin varmentajan valinnasta yhtiöjärjestyksessä jää vaikutuksettomaksi, koska tällaisella pörssiyhtiöllä ei enää ole lakisääteistä velvoitetta raportointiin."* • Suomen Tilintarkastajat katsoo, että mainittu määräys on saatettu ottaa yhtiöjärjestykseen myös muusta kuin hallituksen esityksessä mainitusta syystä. Siksi johtopäätös, jonka mukaan yhtiöjärjestyksen määräys jää vaikutuksettomaksi, on liian pitkälle menevä ja ehdoton. Osakkailla on oltava oikeus yhtiöjärjestyksen määräyksellä jatkossakin rajoittaa hallituksen oikeutta päättää osakkaiden tahdon vastaisesti olla sitoutumatta kestävyysraportointiin. • Lisäksi Suomen Tilintarkastajat pitää perustelulausumaa yhtiöjärjestysmääräyksen vaikutuksettomuudesta yhtiöoikeudellisesti epäselvänä. Lähtökohtaisesti yhtiöjärjestyksen määräyksiä on noudatettava myös silloin, kun ne ylittävät lainsäädännön vähimmäisvaatimukset. Esitys näyttää samalla johtavan tilanteeseen, jossa raportointivelvollisuuden rajojen ulkopuolelle jäävissä yrityksissä hallitus voisi päättää toimintakertomuksen laajuudesta sekä kestävyysraportointitarkastajan valinnasta yhtiöjärjestyksen määräysten vastaisesti. Näkemyksemme mukaan tällainen asetelma yhtiöoikeuden näkökulmasta ei ole asianmukainen.	• Ministeriön käsityksenä on, että Suomen Tilintarkastajien viittaama perustelulausuma hallituksen esityksessä on tarkoitettu yksinomaan oikeustilaa selventäväksi nyt käsillä olevassa murrostilanteessa, jossa raportointivelvollisuuden aikaansaava kriteeri muuttuu siten, että nykylain perusteella tulevaa raportointiin varautunut yritys ei enää olekaan raportointivelvollinen uusien säännösten perusteella, mutta on nykylain perusteella raportointiin varautuessaan jo ehtinyt sisällyttää yhtiöjärjestysmääräyksiinsä menettelyt raportoinnin varmentamisesta, jotka nyt uudessa tilanteessa eivät ole relevantteja, koska yhtiö ei enää kuulu lakimääräisesti raportointivelvollisiin. Ei voitane pitää direktiivin tarkoituksen mukaisena, että ehdotetun uuden kynnysrajan perusteella raportointivelvollisuuden ulkopuolelle jäävä yritys, jonka varsinainen yhtiökokous on jo pidetty alkukeväällä 2026, olisi kuitenkin velvollinen raportointiin tätä vuotta 2026 koskevalta tilikaudelta siitä syystä, että tuossa aiemmassa kokouksessa ei ole vielä ollut mahdollista poistaa yhtiöjärjestyksestä kestävyysraportin varmentamiseen liittyviä määräyksiä. Asianomaiset määräyksethän on otettu yhtiöjärjestykseen vain ennakoitaessa tulevaksi odotettua raportointivelvoitetta, joka ei direktiivimuutoksen myötä nyt realisoidukaan, mutta toisaalta direktiivimuutoksen voimaantulon aikataulu Suomen lainsäädännössä ei ole voinut olla yhtiön tiedossa alku-

[5] Mainittu 19.1 artiklan neljäs alakohta kuuluu nykymuodossaan: "*Yritysten, joiden nettoliikevaihto on tilinpäätöspäivänä ollut yli 450 000 000 euroa ja joilla on tilinpäätöspäivänään ollut tilivuoden aikana keskimäärin yli 1 000 työntekijää, on raportoitava tiedot keskeisistä aineettomista resursseista ja selvitettävä, miten yrityksen liiketoimintamalli on olennaisilta osin riippuvainen tällaisista resursseista ja miten tällaiset resurssit ovat yritykselle arvonmuodostuksen lähde*."

	keväällä 2026 eikä siten ole voitu saattaa varsinaisen yhtiökokouksen käsiteltäväksi yhtiöjärjestyksen muutosta, jolla varmentamiseen liittyvät määräykset poistetaan tarpeettomina. Se vaihtoehto, että yhtiössä tulisi kesällä tai syksyllä 2026 kutsua vielä ylimääräinen yhtiökokous koolle käsittelemään yksinomaan kestävyysvarmennusta koskevan määräyksen poistamiseksi yhtiöjärjestyksestä, olisi ministeriön käsityksen mukaan suhteetonta siihen nähden, että asianomaiset yritykset ovat pörssiyhtiöitä laajoine osakaskuntineen ja joissa yhtiökokousten järjestäminen on hallinnollisesti ja kustannuksellisesti raskasta. • Koska kyse ei ole lain säännöksestä, Suomen Tilintarkastajien siteeraama perustelulausuma ei voi olla pakottava oikeusnormi. Näin ollen lausumalla ei voida luoda hallitukselle yhtiökokouksen ylittävää päätösvaltaa siitä, laatiiko yritys kestävyysraportin vai ei. Osakkailla on aina oikeus määrätä raportoinnista. Edellä esitetyillä perusteilla ministeriö katsoo, ettei Suomen Tilintarkastajien huomautus anna aihetta esityksen muuttamiseen. • Jos Talousvaliokunta pitää tarpeellisena selventää asiantilaa, **valiokunta harkinnee täydentävän lausuman sisällyttämistä mietintöön** siitä, että kyse on nimenomaan kuluvan vuoden aikaisesta ylimenotilanteesta, johon yhtiöt eivät ole voineet varautua. Tarpeettomaksi käyneet yhtiöjärjestysmääräykset on mahdollista ja tarkoituksenmukaista poistaa seuraavissa varsinaisissa yhtiökokouksissa, jotka tullevat pidettäviksi pääosin keväällä 2027. Tuolloin osakaskunta voi niin halutessaan päättää myös siitä, että yhtiö ryhtyy vapaaehtoiseen kestävyysraportointiin kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n uuden 6 momentin tarkoittamalla tavalla, jolloin raportin varmentamista koskevat määräykset käyvät relevanteiksi ja ne voidaan pysyttää yhtiöjärjestyksessä.
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
5.3 Suomen Tilintarkastajat pitää ehdotetun sääntelyn tavoitteena kestävyysraportoinnin selkeyttämistä siten, että yritys joko sitoutuu kestävyysraportointiin siihen liittyvine lakisääteisine velvoitteineen tai raportoi vapaaehtoisesti valitsemistaan kestävyysseikoista ilman, että raporttia nimetään laissa tarkoitetuksi kestävyysraportiksi.	• Ministeriö katsoo, että Suomen Tilintarkastajien ehdottama kieltomenettely ei ole ainakaan tässä vaiheessa tarkoituksenmukainen. Ehdo-

• Suomen Tilintarkastajat katsoo, että kirjanpitolain 7 luvun 1 §:ään esitetyn uuden 7 momentin sanamuoto[6] ei kuitenkaan yksiselitteisesti estäisi sitä, että yritys voisi laatia kestävyysraportille asetetut vaatimukset täyttävän asiakirjan ja nimetä sen kestävyysraportiksi ilman täysimääräistä sitoutumista kestävyysraportointiyritykselle asetettuihin velvoitteisiin. Mikäli tarkoituksena on estää tällainen menettely, tämä tulisi Suomen Tilintarkastajien lausunnon mukaan nimenomaisesti kieltää laissa. Selkeyden vuoksi sääntelyssä tulisi lisäksi todeta, että kestävyysraportointiin sitoutuminen merkitsee kaikkien siihen liittyvien velvoitteiden noudattamista, mukaan lukien kestävyysraportin varmentajan valinta yhtiökokouksessa tilintarkastuslain mukaisesti.	tus juontunee olettamasta, että kestävyysraportointivelvoitteita tultaisiin laajasti kiertämään ”viherpesun” kaltaisesti, täyttämättä raportointiin perustuvia lakimääräisiä velvoitteita. Koska esitetty lainmuutos kuitenkin kohdentaa kestävyysraportointivelvoitteen pakollisesti enää vain 130 yritykselle, ministeriö ei pidä todennäköisenä, että vapaaehtoisestikaan kestävyysraportointiin ryhtyvät täyttäisivät siihen perustuvat velvoitteet puolinaisesti, esimerkiksi jättämättä tällainen raportti varmentamatta. Odotettavaa on, että asianomaisen yrityksen tilintarkastaja ilmoittaisi puutteellisuudesta tilintarkastuskertomuksessaan. Jo voimassaolevankin tilintarkastuslain (1141/2015) 3 luvun 5 §:n 4 ja 5 momentissa velvoitetaan tilintarkastaja antamaan yhtäältä tieto siitä, onko hän ”*havainnut olennaisia virheellisyyksiä toimintakertomuksessa*”, ja toisaalta siitä, onko hallintoelimen jäsen tai muu vastuuvelvollinen ”*syyllistynyt tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus*”. Näiden säännösten perusteella jää sangen epätodennäköiseksi, että kestävyysraportointiin vapaaehtoisesti yhtyvä yritys ryhtyisi siihen kverulantilla tavalla. Ministeriö ei siten pidä perusteltuna lakiehdotuksen tarkentamista Suomen Tilintarkastajien ehdottamalla tavalla.
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
5.4 Suomen Tilintarkastajat kritisoi kirjanpitolain 7 luvun 27 §:n 2 momentiksi ehdotettua säännöstä, jossa poissuljetaan johdon vahingonkorvausvastuu mahdollisista virheistä tai puutteista kestävyysraportin sähköisessä muodossa. • Suomen Tilintarkastajat pitää vastuusääntelyn kannalta täysin poikkeuksellisena, jos raportoinnin laatijalle (so. yritysjohdolle) ei olisi säädetty vastuuta, mutta kestävyysraportin varmentajalle olisi säädetty velvollisuus sen oikeellisuuden varmentamisesta. Tällä perusteella lausunnonantaja ehdottaa säännöksen poistamista.	• Ministeriö katsoo Suomen Tilintarkastajien kannasta poiketen, että yritysjohdon vastuun rajaus kestävyysraportin sähköisestä muodosta on perusteltu. Myös tulevassa oikeustilassa toimitusjohtaja ja hallitus tullevat lähes poikkeuksetta käsittelemään kestävyysraportin paperille tulostettuna tai muutoin silmin luettavissa muodossa eikä heillä lähtökohtaisesti ole asiantuntemusta tietoteknisistä merkintätavoista, joita ehdotetussa lainkohdassa tarkoitetaan. Kuten hallituksen

[6] Hallituksen esityksessä asianomainen säännösehdotus kuuluu seuraavasti: ”*Muu kuin 1 momentissa tarkoitettu yritys voi hallituksen tai vastaavan toimielimen päätöksellä sitoutua 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettuun kestävyysraportointiin ja saattamaan kestävyysraporttinsa varmennettavaksi tilintarkastuslain mukaisesti sekä noudattamaan mitä tässä luvussa ja muualla laissa säädetään kestävyysraportointiyrityksestä. Tällaista yritystä pidetään 2 §:n 9 momentissa tarkoitettuna kestävyysraportointiyrityksenä ja siihen sovelletaan, mitä 27 §:ssä säädetään vastuusta. Tässä momentissa tarkoitettu yritys voi olla myös muu kuin 2 momentissa tarkoitettu oikeushenkilö*.”

	esityksen perusteluissa todetaan, ”- - *hallitus ei voine todentaa käytännössä, onko tiedot varustettu XBRL-merkinnöin siten kuin komission asetuksella säädetään.*” Ottaen vielä huomioon, että rajaus perustuu nimenomaisesti vastaavan sisältöiseen jäsenvaltio-optioon direktiivissä, säännöksen poistaminen Suomen Tilintarkastajien ehdottamalla tavalla ei ole perusteltua.[7]
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
5.5 Kirjanpitolain 7 luvun 11a §:ään 2 momentiksi ehdotetun säännöksen ensimmäinen virke kuuluu hallituksen esityksessä seuraavasti: ”*Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, kestävyysraportissa saadaan jättää julkistamatta tieto, joka koskee kestävyysraportointiyrityksen henkistä pääomaa, immateriaalioikeuksia, tietotaitoa tai liikesalaisuusdirektiivin 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettua liikesalaisuutta, jos kestävyysraportissa ilmoitetaan menettelystä ja kestävyysraportointiyritys arvioi kunkin tilikauden päättyessä, onko tiedon julkistamatta jättäminen edelleen perusteltua*.” • Suomen Tilintarkastajat huomauttaa, että asianomaisessa virkkeessä tulisi ilmeisesti viitata 1 momenttiin – eikä siis 2 momenttiin, johon mainittu virke itse sisältyy.	• Ministeriö on yhtä mieltä siitä, että kyse on lakiteknisestä lapsuksesta – Suomen Tilintarkastajien huomautuksen mukaisesti säännöksessä tulisi viitata 1 momenttiin. **Ministeriö pyytää talousvaliokuntaa oikaisemaan asianomaisen virkkeen seuraavaan muotoon:** ” ”*Sen lisäksi, mitä **1** momentissa säädetään, kestävyysraportissa saadaan jättää julkistamatta tieto, joka koskee kestävyysraportointiyrityksen henkistä pääomaa, immateriaalioikeuksia, tietotaitoa tai liikesalaisuusdirektiivin 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettua liikesalaisuutta, jos kestävyysraportissa ilmoitetaan menettelystä ja kestävyysraportointiyritys arvioi kunkin tilikauden päättyessä, onko tiedon julkistamatta jättäminen edelleen perusteltua*.”

[7] Asianomainen 33.1 art. (toinen alakohta) kuuluu: ”- - *jäsenvaltiot voivat säätää, että yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelinten jäsenet, jotka toimivat heille kansallisessa lainsäädännössä annettujen valtuuksien mukaisesti, eivät ole yhteisesti vastuussa sen varmistamisesta, että toimintakertomus tai tapauksen mukaan konsernin toimintakertomus laaditaan 29 d artiklan [sähköisen raportointimuodon] mukaisesti*.”

6 Ammattitilintarkastajat

Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
Ammattitilintarkastajat huomauttavat, ettei tilintarkastuslaki tunnista kestävyysraportointitarkastajasta käytännössä käytettävää lyhennettä ”KRT”. • Lausunnon mukaan asiaintilaa olisi hyvä korjata tässä yhteydessä lisäämällä lainsäädäntöön lyhenne ”KRT”, joka olisi yhdenmukainen jo käytössä olevien HT- ja KHT-lyhenteiden kanssa-	• Ministeriö katsoo, ettei lakiesitystä ole tältä osin tarpeen täydentää, koska käytännössä omaksutusta lyhenteestä ei aiheudu ilmeistä sekoittumisvaaraa.

7 Hallitusammattilaiset

Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
7.1 Hallitusammattilaiset katsoo, että kestävyystietoja sisältävästä raportista tulisi sen otsikoinnista riippumatta selkeästi mainita, mikäli se ei täytä eikä sen ole tarkoitus täyttää lakisääteisiä tietovaatimuksia.	• Viitaten edellä kohdassa **5.3** (Suomen Tilintarkastajat) todettuun katsomme, ettei ehdotus anna aihetta hallituksen esityksen täydentämiseen. Pidämme selvänä, että mahdollisuus viherpesun kaltaiseen kverulanttisuuteen raportoinnissa on vähäinen ottaen huomioon tilintarkastajan nykylainkin mukainen velvollisuus ilmoittaa mahdollisesta ”*olennaisesta virheellisyydestä toimintakertomuksessa*”. Tämä velvollisuus kuuluu tilintarkastajalle riippumatta siitä, onko yrityksessä valittu kestävyysraportoinnin tarkastaja vai ei.
7.2 Hallitusammattilaiset pitää pohtimisen arvoisena, onko lakiteknistesti oikein ymmärtää yhtiöjärjestyksen määräyksen olevan vaikutukseton hallituksen esityksen perustelujen (voimaantulokohdan) nojalla. • Lausunnonantaja katsoo, että olisi syytä nostaa pykälätasolle, esimerkiksi säätämällä, ettei yhtiössä, jolla ei ole lakisääteistä velvoitetta raportointiin, tarvitse valita varmentajaa, ellei yhtiö itse päätä kestävyysraportin laatimisesta ja sen varmentamisesta. • Lisäksi Hallitusammattilaiset pitää epäselvänä, tarkoitetaanko sillä, että yhtiöjärjestysmääräys jää vaikutuksettomaksi, ettei yhtiön tarvitse tehdä päätösehdotusta yhtiökokoukselle, vaikka yhtiöjärjestys edellyttäisi, että varsinaisessa yhtiökokouksessa käsitellään varmentajan valintaa, vai onko tarkoitettu vain sitä, ettei varmentajalla ole varmennustehtävää.	• Aikaisemman kohdan **5.2** (Suomen Tilintarkastajat) mukaisin perusteluin katsomme, ettei Hallitusammattilaisen huomautus anna aihetta esityksen täydentämiseen. Lakiehdotuksen perusteluissa lausuttu koskee yksinomaan nyt käsillä olevaa murrostilannetta, jossa osa nykylain nojalla raportointivelvollisista jää direktiiviperusteisesti uusien kynnysrajojen myötä pois raportoinnin piiristä. Perusteluteksti on tarkoitettu yksinomaan käytännön ohjeeksi kynnysrajan ulkopuolelle jäävälle yhtiölle, joka direktiivin sallimalla tavalla ei enää ole velvollinen laatimaan kuluvaa vuotta 2026 koskevalta tilikaudelta kestävyysraporttia. Ei voida pitää perusteltuna, että tällainen yhtiö joutuisi kuitenkin laatimaan raportin yksinomaan siitä syystä, ettei ole ollut mahdollista poistaa yhtiöjärjestyksestä kestävyysraportoinnin varmentajaa koskevaa määräystä.

	Päinvastainen tulkinta johtaisi paradoksaaliseen mahdottomuuteen: Yhtiölle olisi sallittua lopettaa raportointi kuluvalta tilikaudelta, mutta käytännössä tämä ei kuitenkaan olisi mahdollista. • Selvää myös on, ettei hallituksen esitys millään tavalla rajoita yhtiökokouksen mahdollisuutta määrätä kestävyysraportoinnista sellaisessakin yrityksessä, joka ei kuulu lakimääräisesti raportointivelvollisten joukkoon.

5 Finnwatch

Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
8.1 Finnwatch kiinnittää huomiota hallituksen esityksen lausumaan siitä, laajan raportointivelvoitteen säilyttäminen kansallisena ratkaisuna ”- - *asettaisi suomalaisyritykset ETA-alueen kilpailijoitaan epäedullisempaan asemaan suuremman kustannusrasitteen myötä, jos muut jäsenvaltiot hyödyntävät muutosdirektiivin salliman mahdollisuuden kynnysarvojen korottamiseen*.” • Finnwatchin mukaan perustelu jättää huomiotta, että monet suomalaisyritykset ovat jo aloittaneet nykylain mukaisen raportoinnin ja vielä suurempi joukko on varautunut sen alkamiseen. Niin ikään Finnwatch viittaa syksyllä 2025 julkaisemaansa selvitykseen, jonka mukaa keväällä 2025 kestävyysraportoinnin aloittaneet yritykset ovat tunnistaneet raportoinnin läpiviennistä monenlaisia hyötyjä.	• Ministeriö katsoo, etteivät Finnwatchin huomautukset (kohdat **8.1**, **8.2** ja **8.3**) anna aihetta esityksen muuttamiseen. Finnwatchin käsittelemät säännökset ovat direktiiviperusteisia ja kansallisessa täytäntöönpanossa on vältetty EU-tason ylittävää lisäsääntelyä nykyisen hallitusohjelman mukaisesti.
8.2 Epäonnistuneena muutoksena Finnwatch pitää myös raportointivelvollisen yrityksen arvoketjuun kuuluvan yrityksen oikeutta pidättäytyä antamasta muita kuin komission myöhemmin vahvistamassa vapaaehtoisesti käytettävässä kestävyysraportointistandardissa vaadittuja tietoja raportointivelvolliselle yritykselle. Kyseisen säännöksen tarpeellisuutta on vaikea hahmottaa. Ilman erillistä säännöstäkin yritykset voivat olla antamatta tietoa asiakkailleen, mutta yleensä yritysten intresseissä on vastata asiakkaidensa vaateisiin.	
8.3 Niin ikään kyseenalainen ehdotus on Finnwatch mukaan mahdollisuus jättää julkaisematta kaksoisolennaisuusanalyysiin ja kestävyysseikkoihin liittyviä tietoja, jos niiden julkaisemisesta olisi erityistä taloudellista haittaa raportointivelvolliselle yritykselle.	

9. Patentti- ja rekisterihallitus (PRH)

Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
9.1 Hallituksen esitykseen sisältyvä kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 5 momentiksi ehdotettu säännös mahdollistaisi sitoutumisen kestävyysraportointiyritykseksi oma-aloitteisesti asianomaisen hallituksen päätöksellä. • Patentti- ja rekisterihallitus kiinnittää huomiota siihen, että sen on rekisteriviranomaisena voitava tunnistaa tällaiset yritykset muun muassa siksi, että niiden tiedot on välitettävä kirjanpitolain 7 luvun 24a §:n nojalla *European Single Access Point* -järjestelmään.	• Ministeriö katsoo, ettei huomautus anna aihetta hallituksen esityksen täydentämiseen tai muuttamiseen. Oma-aloitteisesti kestävyysraportointiin tulevaisuudessa mahdollisesti sitoutuvat lienevät etupäässä pieniä pörssiyhtiöitä, jotka nykylain nojalla ovat raportointivelvollisia, mutta lainmuutoksen myötä jäävät pakollisen raportoinnin ulkopuolelle. Ehdotettu säännös mahdollistaa tällaiselle pienpörssiyhtiölle raportoinnin jatkamisen aikaisemmalla tavalla ja verrokkiyrityksiin – eli sitä suurempiin pörssiyhtiöihin – rinnasteisella tavalla, jolla muun muassa saattaa olla yritysrahoituksen kannalta merkityksellinen seikka.
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
9.2 Hallituksen esityksessä kirjanpitolain 3 luvun 1a §:n 6 momentiksi ehdotetun säännöksen ensimmäinen ja toinen virke kuuluvat: ”*Jos muun yrityksen kuin kestävyysraportointiyrityksen toimintakertomukseen sisällytetään tietoja 7 luvun 2 §:n 10 kohdassa tarkoitetuista kestävyysseikoista, toimintakertomuksessa on näiden tietojen yhteydessä selkeästi ilmoitettava, etteivät ne muodosta laissa tarkoitettua kestävyysraporttia. Jos kestävyysraportointitarkastaja on antanut tiedoista tilintarkastuslain 3 luvun 5 c §:ssä tarkoitetun lausunnon, se on liitettävä toimintakertomukseen*.” • Patentti- ja rekisterihallitus vastustaa ehdotusta, koska se ei välittömästi perustu direktiiviin eikä ole riittävän täsmällinen.	• Edellä kohdassa **5.1** (Suomen Tilintarkastajat) esitetyllä tavalla myös ministeriö on katsonut, ettei asianomaista säännöstä tule pysyttää jatkovalmistelussa sellaisenaan. Siten PRH:n huomautus ei antanen aihetta muihin toimiin.
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
9.3 Hallituksen esityksessä ehdotetaan tilintarkastuslain 1 luvun 1 §:n 4 momenttia täydennettäväksi siten, että kestävyysraportointitarkastaja voisi ”tässä ominaisuudessaan” varmentaa muutakin kuin vain lain tarkoittaman kestävyysraportin muodossa yritysten esittämää informaatiota kestävyysseikoista. • Patentti- ja rekisterihallitus vastustaa ehdotusta. Kestävyysraportointitarkastajan toimivalta on viraston mielestä rajattava yksin-	• Ministeriö ei yhdy Patentti- ja rekisterihallituksen kantaan vaan pitää kestävyysraportointitarkastajan toimenkuvan lakimääräistä laa-

omaan tilintarkastuslain 3 luvun 5a §:ssä tarkoitettujen kestävyysvarmennuskertomusten antamiseen. Muutoin varmennuskertomuksen lukijalle jäisi epäselväksi, mikä on tällaisen varmennuksen merkitys ja sisältö.	jentamista tarkoituksenmukaisena. Esimerkiksi rahoittajan intressissä saattaa olla varmennuksen saaminen sopimusperusteisesti yrityksen antamista muista tiedoista kuin kestävyysraportin muodossa esitettävistä.[8] Kestävyysraportointivarmentajan lausunto tiedoista voi siten olla omiaan alentamaan rahoituksen kustannusta yritykselle.
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
9.4 Patentti- ja rekisterihallitus huomauttaa hallituksen esitykseen sisältyvästä kirjoitusvirheestä. Ehdotetussa kirjanpitolain 3 luvun 11a §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä viittauksen pitäisi kohdistua 1 momenttiin eikä 2 momenttiin itseensä.[9]	• Patentti- ja rekisterihallituksen huomautus on aiheellinen. Kirjoitusvirhettä koskeva oikaisupyyntö esitetään Talousvaliokunnalle jo edellä kohdassa **5.5** (Suomen Tilintarkastajat). Viraston huomautus ei siten antane aihetta muihin toimiin.
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
9.5 Patentti- ja rekisterihallitus pitää tarpeettomana yritysjohtoon kohdistuvan vastuun poissuljentaa kestävyysraportin digitaalisen sisällön osalta (ehdotettu kirjanpitolain 7 luvun 27 §:n 2 momentti hallituksen esityksessä). • PRH:n mukaan hallituksen tulee vastata kokonaisuudessaan kestävyysraportista, jonka olennaisiin ominaisuuksiin kuuluu digitaalinen muoto.	• Aiemmasta kohdasta **5.4** (Suomen tilintarkastajat) ilmenevin perusteluin ministeriö ei yhdy PRH:n ehdotukseen asianomaisen säännökseen poistamiseen lainmuutoksen jatkovalmistelussa.
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
9.6 Hallituksen esityksessä ehdotetaan tilintarkastuslain 3 luvun 5a §:n 4 momentin toiseksi virkkeeksi seuraavaa säännöstä: ”*Lausuntoa laadittaessa on otettava huomioon, mitä kirjanpitolain 7 luvun 11 §:n 2 momentissa säädetään kestävyysraportointiyrityksen arvoketjuun kuuluvan yrityksen oikeudesta pidättäytyä antamasta muita kuin mainitussa momentissa tarkoitettuja tietoja, jos yrityksellä on ollut palveluksessaan keskimäärin enintään 1 000 henkeä viimeksi päättyneellä tilikaudella*.” • Patentti- ja rekisterihallitus ehdottaa säännöksen poistamista. Viraston lausunnon mukaan on tarpeeton, koska kestävyysraportointitarkastajan on muutoinkin otettava huomioon laista johtuvat velvoitteet ja vaatimukset.	• Ministeriö ei yhdy PRH:n kannanottoon. Koska säännös perustuu nimenomaiseen direktiivivelvoitteeseen, ministeriö pitää tarkoituksenmukaisena sen pysyttämistä sellaisenaan jatkovalmistelussa.

[8] Kestävyystietoja voidaan esittää myös tilinpäätösasiakirjoista erillisenä informaationa, esimerkiksi vapaaehtoisena raporttina, jonka sisältöä ohjaavaa asetusta EU:n komissio parhaillaan valmistelee.

[9] Hallituksen esityksen asianomainen säännösehdotus kuuluu: ”*Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, kestävyysraportissa saadaan jättää julkistamatta tieto, joka koskee kestävyysraportointiyrityksen henkistä pääomaa, immateriaalioikeuksia, tietotaitoa tai liikesalaisuusdirektiivin 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettua liikesalaisuutta, jos kestävyysraportissa ilmoitetaan menettelystä ja kestävyysraportointiyritys arvioi kunkin tilikauden päättyessä, onko tiedon julkistamatta jättäminen edelleen perusteltua*.”

10 Finanssiala (FA)

Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
10.1 Tilinpäätösdirektiivin 19a.9 artiklassa on jo aiemmin vapautettu kestävyysraportointiyrityksen määräysvallassa oleva tytäryritys kestävyysraportin laadinnasta ja uusi artikla 19a.10 puolestaan ulottaa vapautuksen nyt myös sellaisiin pörssilistattuihin yrityksiin, luottolaitoksiin ja vakuutusyhtiöihin, jotka ovat tytäryrityksen asemassa. • Finanssiala huomauttaa, että hallituksen esitys on vajavainen mainitun 19a.10 artiklan täytäntöönpanemiseksi.	• Finanssivalvonnan huomio on oikeaan osunut. **Ministeriö ehdottaa talousvaliokunnan harkittavaksi kirjanpitolain 7 luvun 17 §:n 1 momentin täsmentämistä** poistamalla siitä toinen virke, jolloin lainkohta kuuluisi seuraavasti: ”***Tytäryrityksessä, jonka emoyritys sijaitsee ETA-alueella, saadaan jättää kestävyysraportti laatimatta, jos tiedot tytäryrityksestä ja sen tytäryrityksistä sisällytetään emoyrityksen konsernia koskevaan toimintakertomukseen ja 19 §:ssä tarkoitettuun konsernikestävyysraporttiin. ~~Tämä poikkeus ei kuitenkaan koske tytäryritystä, joka on pörssilistattu suuryritys.~~***” • Muutosehdotuksen perusteluna on, että tilinpäätösdirektiivin uusi 19.10 artikla saattaa säännöksen tarkoittaman vapautuksen piiriin myös sellaiset tytäryritykset, jotka pörssilistattuja, luottolaitoksia tai vakuutusyhtiöitä eli kirjanpitolain 1 luvun 9 §:ssä määriteltyjä yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä.
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
10.2 Finanssiala katsoo lausunnossaan, että kirjanpitolain 7 lukuun ehdotetuissa 11 §:ään täydentävässä säännösehdotuksessa tulisi todeta selkeästi, että arvoketjun yrityksillä ei ole lakiperusteista velvoitetta toimittaa kestävyystietoja kestävyysraportointiyrityksille.	• FA:n huomautus ei anna aihetta lainsäädännöllisiin toimiin ottaen huomioon, että mainitun 11 §:n 2 momentista on jo edellä kohdassa **2.1** (Suomen Yrittäjät) ehdotettu poistettavaksi sen ensimmäinen virke. Poiston seurauksena ei voine enää syntyä vaikutelmaa, että hallituksen esityksellä olisi tarkoitus asettaa arvoketjuyrityksille lakimääräinen tietojenantovelvollisuus. • FA:n ehdotuksen perusteella **ministeriö kuitenkin ehdottaa Talousvaliokunnan harkittavaksi, että mietintöperusteluihin sisällytettäisiin selventävä lausuma** esimerkiksi seuraavasti: ”***Kirjanpitolain 7 luvun 11 §:ään lisättävät säännökset eivät tarkoita, että arvoketjuyrityksellä olisi tähän lakiin perustuvaa velvoitetta toimittaa kestävyystietoja kestävyysraportointiyritykselle Siinä tilanteessa, että kahden yrityksen välillä ei ole nimenomaista sopimusvelvoitetta kestävyystietojen toimittamisesta, ei kestävyysraportointiyritys voi velvoittaa arvoketjuyritystä toimittamaan edes vapaaehtoisessa kestävyysraportointistandardissa säädettyjä tietoja***.”
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
10.3 Voimassaolevan kirjanpitolain 7 luvun 22 §:ssä säädetään kestävyysraportin ja toimintaker-	

tomuksen digitaalisuudesta. Lainkohdan 2 momentissa ulotetaan digitaalisuusvaatimus myös konsernitietoihin: ”*Mitä 1 momentissa säädetään [digitaalisuudesta], koskee myös konsernia koskevaa toimintakertomusta ja konsernikestävyysraporttia*.” • Finanssiala pitää epäselvänä, kohdistuuko velvoite yksinomaan kestävyysraportointiyrityksen konserniin vai onko kyse yleisestä, myös muille yrityksille kuin kestävyysraportoiville konserneille asetetusta velvoitteesta.	• Ministeriö pitää yksiselitteisenä, että mainittu säännös – joka sisältyy laissa ”Kestävyysraportiksi” nimettyyn 7 lukuun – ei ulotu kuin kestävyysraportoivan yrityksen konsernitietoihin. Tämä on ilmeistä myös säännöksen perustana olevassa direktiiviartiklassa.[10] Koska asiasta mahdollisesti vallitsee käytännössä epäselvyyttä, **ministeriö kuitenkin ehdottaa talousvaliokunnan harkittavaksi kirjanpitolain 7 luvun 22 §:n 2 momentin täydentämistä** seuraavaan muotoon: ”***Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös kestävyysraportointiyrityksen konsernia koskevaa toimintakertomusta ja konsernikestävyysraporttia***.”
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
10.4 Kirjanpitolain 7 luvun 11 a §:n 1 momenttiin ehdotetaan hallituksen esityksessä direktiiviperustaista salassapitosäännöstä: ”*Jos - - tiedon julkistaminen olisi erityisen haitallista kestävyysraportointiyrityksen taloudelliselle asemalle, tieto saadaan jättää esittämättä kestävyysraportissa edellyttäen, että*: 1) *tämä ei vaaranna riittävän ja tasapuolisen kuvan saamista kestävyysraportointiyrityksen kehityksestä, tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tai sen olennaisista riskeistä tai vaikutuksista kestävyysseikkoihin*; 2) *tietoa ei ole mahdollista sisällyttää yhdisteltynä muihin tietoihin tai muutoin esittää tavalla, joka ei merkittävästi vaaranna kestävyysraportointiyrityksen taloudellista asemaa*; 3) *tästä ilmoitetaan kestävyysraportissa*; ja 4) *kestävyysraportointiyritys arvioi kunkin tilikauden päättyessä, onko julkistamatta jättäminen edelleen perusteltua*.” • Finanssiala katsoo, että säännösehdotuksen johdannossa ja sen 2 alakohdassa tulisi korvata sanat ”*taloudellinen asema*” käsitteellä	• Ministeriö pitää Finanssialan ehdotusta säännöksen perustana olevan direktiiviartiklan tarkoitusta selventävänä: käsite ”kaupallinen asema” kuvaa asianomaisen kestävyysraportointiyrityksen tilannetta markkinakilpailussa

[10] Tilinpäätösdirektiivin 29d.2 artikla: ”*Emoyritysten, joihin sovelletaan 29 a artiklan vaatimuksia, on laadittava konsernin toimintakertomuksensa delegoidun asetuksen (EU) 2019/815 3 artiklassa määritetyssä sähköisessä raportointimuodossa sekä merkittävä kestävyysraportointinsa, myös asetuksen (EU) 2020/852 8 artiklan mukaisesti annettavat tiedot, tunnisteilla noudattaen mainitussa delegoidussa asetuksessa määritettyä sähköistä raportointimuotoa. Ennen kuin tällaiset merkintäsäännöt on hyväksytty kyseisellä delegoidulla asetuksella, emoyrityksiltä ei saa edellyttää kestävyysraportointinsa merkitsemistä tunnisteilla*.”

”*kaupallinen asema*” (engl. commercial postion), joka vastaa paremmin direktiiviä.[11]	osuvammin kuin yleinen ilmaisu ”taloudellinen asema”. Näin ollen **ministeriö ehdottaa talousvaliokunnan harkittavaksi kirjanpitolain 7 luvun 11a §:n 1 momentin tarkentamista** seuraavasti: ” *Jos 3–8 §:ssä tarkoitetun tiedon julkistaminen olisi erityisen haitallista kestävyysraportointiyrityksen **kaupalliselle** asemalle, tieto saadaan jättää esittämättä kestävyysraportissa edellyttäen, että*: 1) *tämä ei vaaranna riittävän ja tasapuolisen kuvan saamista kestävyysraportointiyrityksen kehityksestä, tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tai sen olennaisista riskeistä tai vaikutuksista kestävyysseikkoihin*; 2) *tietoa ei ole mahdollista sisällyttää yhdisteltynä muihin tietoihin tai muutoin esittää tavalla, joka ei merkittävästi vaaranna kestävyysraportointiyrityksen **kaupallista** asemaa*; 3) *tästä ilmoitetaan kestävyysraportissa*; ja 4) *kestävyysraportointiyritys arvioi kunkin tilikauden päättyessä, onko julkistamatta jättäminen edelleen perusteltua*.”
10.5 Kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n voimassaolevassa 6 momentissa sallitaan poikkeus kestävyysraportoinnista muun muassa yhteenliittymään kuuluville luottolaitoksille: ”- - *talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitos voi päättää, ettei siihen sovelleta tämän luvun säännöksiä. Päätöksestä on annettava tieto toimintakertomuksessa*.” Finanssiala ehdottaa säännöksen ulottamista myös keskusyhteisön määräysvallassa olevaan vakuutusyhtiöön. Koska keskusyhteisön määräysvallassa oleva vakuutusyhtiö voi kestävyysraportoinnin osalta olla tosiasiallisesti vastaavassa asemassa kuin talletuspankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitos, tulisi myös sille antaa mahdollisuus päättää, ettei siihen sovelleta kestävyysraportointia koskevia säännöksiä,	Ministeriö pitää Finanssialan ehdotusta tarkoituksenmukaisena, koska se ei heikennä raportoinnin kattavuutta, mutta samalla keventäisi sääntelytaakkaa hallitusohjelman mukaisesti. Näin ollen **ministeriö esittää talousvaliokunnan harkittavaksi** kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 6 momentin täydentämistä seuraavaan muotoon: ” *Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, osuuskunta, jonka liikevaihdosta kertyy enemmän kuin puolet elintarvikelain (297/2021) 5 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetusta alkutuotannosta tai alkutuotannon hankinnasta, sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu*

[11] Tilinpäätösdirektiivi 19a.3 artiklan kuudes alakohta: ”- - *yritykset voivat jättää antamatta - - poikkeustapauksissa tiedot, joiden julkistaminen aiheuttaisi vakavaa haittaa yrityksen kaupalliselle asemalle* [engl. commercial position] *, edellyttäen, että seuraavat edellytykset täyttyvät*: i) *tällainen tietojen antamatta jättäminen ei estä yrityksen kehityksen, tuloksen ja aseman tai sen toiminnan pääasiallisten riskien tai pääasiallisten vaikutusten oikeaa ja tasapuolista ymmärtämistä*; ii) *yritys on todennut, että on mahdotonta julkistaa tietoja siten, esimerkiksi kootusti, että se voisi täyttää tietojen antamista koskevan vaatimuksen tavoitteet aiheuttamatta vakavaa haittaa yrityksen kaupalliselle asemalle* [commercial position]; iii) *yritys ilmoittaa, että se on soveltanut tässä alakohdassa säädettyä vapautusta; ja iv) yritys arvioi kunakin raportointipäivänä uudelleen, voidaanko tiedot edelleen jättää antamatta*”.

	*talletuspankkien yhteenliittymän **keskusyhteisön määräysvallassa oleva vakuutusyhtiö ja yhteenliittymän** jäsenluottolaitos voi päättää, ettei siihen sovelleta tämän luvun säännöksiä. Päätöksestä on annettava tieto toimintakertomuksessa*.”
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
10.6 Finanssiala ehdottaa, että kirjanpitolain 7 luvun voimassaolevaan 25 §:ään sisällytettäisiin uusi momentti, joka kuuluisi: ”*Jos kestävyysraportti laaditaan finanssiryhmittymän tasolla, kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitetut tiedot voidaan toimittaa keskitetysti finanssiryhmittymän keskusyhteisönä toimivan oikeushenkilön nimissä ja sen oikeushenkilötunnusta käyttäen*.” FA:n mukaan säännöksellä varmistettaisiin, että ryhmittymätason kestävyysraportointi voidaan toteuttaa käytännössä yhden oikeushenkilötunnuksella yksilöitävissä olevan toimijan nimissä. Finanssiryhmittymällä FA tarkoittaa ryhmittymää, jossa talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö tai muu ylimpänä olevan emoyrityksen asemassa toimiva oikeushenkilö käyttää määräysvaltaa luottolaitoksiin, vakuutusyhtiöihin tai muihin finanssialan yrityksiin.	• Ministeriö ei pidä FA:n ehdotuksen toteuttamista perusteltuna, koska siinä on kyse yksinomaan tiettyä toimialaa koskevasta menettelystä, joka voitaneen tarkoituksenmukaisemmalla tavalla tarvittaessa toteuttaa rekisteriviranomaisen (PRH) tai valvontaviranomaisen (Fiva) ohjeistuksella tai määräyksellä.

11 Finanssivalvonta

Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
11.1 Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että mikäli vapaaehtoisista muista kestävyysseikoista esitetään tietoja toimintakertomuksessa tavalla, josta säädettäisiin hallituksen esitykseen sisältyvässä kirjapitolain 3 luvun 1a §:n uudessa 6 momentissa, voisi muun muassa syntyä epäselvyyttä siitä, ovatko (ja missä laajuudessa) tällaiset tiedot arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja säänneltyjä tietoja. Niin ikään Finanssivalvonta tuo esiin lausunnossaan valvontavaltuuksiensa rajallisuuden ehdotettuun lainmuutokseen nähden.	• Edellä kohdassa **9.2** (Patentti- ja rekisterihallitus) kuvatulla tavalla ministeriö ehdottaa mainitusta kirjapitolain 3 luvun 1a §:n uudessa 6 momentista luopumista lainmuutoksen jatkovalmistelussa. Siten Finanssivalvonnan huomautus ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
11.2 Finanssivalvonta ehdottaa, että jatkokäsittelyssä poistetaan kirjanpitolain 7 luvun 27 §:ään esitetty uusi 2 momentti, joka koskee yritysjohdon vastuun rajaamista kestävyysraportin sähköisen muodon osalta.	• Ministeriö ei yhdy Finanssivalvonnan ehdotukseen vaan pitää vastuunrajoitusta tarkoituksenmukaisena aiemmin kohdassa **5.4** (Suomen Tilintarkastajat) esitetyillä perusteilla.
Lausunnossa esitetyt huomautukset	Ministeriövastine
11.3 Finanssivalvonta ehdottaa – hallituksen esitykseen sisältymättömän – kirjanpitolain 3 luvun 1 a §:n 1 momentin sanamuodon tarkistamista.[12] Viraston mukaan säännöksen nykyasu ei vastaa	• Ministeriö katsoo, ettei Finanssivalvonnan ehdotus ole perusteltu. Jää tunnistamatta, mikä olisi viraston ehdotuksesta seuraava muutos lainkohdan tulkintaan, kun otetaan huomioon,

[12] Voimassaoleva lainkohta kuuluu: ”*Toimintakertomuksessa on kuvattava kirjanpitovelvollisen:* 1) *toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta*; 2) *taloudellista tilannetta*; *sekä* 3) *merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä*.”

direktiiviä, joten se tulisi muotoilla uudelleen seuraavaksi: ”*Toimintakertomuksessa on oltava oikean kuvan antava selostus kirjanpitovelvollisen* 1) *toiminnan kehittymisestä ja tuloksellisuudesta*; 2) *taloudellisesta tilanteesta; sekä* 3) *merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä*.” • Finanssivalvonta pitää tärkeänä, että säännöksen sanamuodossa käytettäisiin nimenomaan termiä ”oikeana kuvan antama selostus”.	että ehdotus koskee nimenomaan toimintakertomusinformaatiota. Kyse ei siis ole tilinpäätöstä koskevasta oikean ja riittävän kuvan (engl. *true and fair view*) vaatimuksesta, joka on käsitteenä vakiintunut myös suomalaisessa kirjanpito-oikeudessa ja -käytännössä, ja jonka noudattamista tehostaa rikoslain 30 luvun 9 §:ssä säädetty rangaistusuhka. Tilinpäätösdirektiivin 19.1 artiklan suomennoksessa toimintakertomuksesta käytetty ilmaisu ”oikean kuvan antama selostus” – mitä Finanssivalvonta hyödyntää ehdotuksessaan – on tarkoitettu käännökseksi alkuperäisestä englanninkielisestä termistä ”*fair review*”, mutta se ei käsitä suomennoksen kaltaista vaatimusta ”oikeasta kuvasta” vaan kyse on ennemminkin ”objektiivisen kohtuullisesta arvioinnista”. Näin ollen Finanssivalvonnan ehdottama säännösmuutos ei olisi omiaan ohjaamaan tulkintaa direktiivin tarkoittamalla tavalla.

4.5.2026

Timo Kaisanlahti
johtava asiantuntija
040-5705032